

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

عنوان

شاخصه‌های رفتار کریمانه از منظر آیات

قرآن کریم

استاد راهنما

جناب آقای دکتر محمد مولوی

نکارنده

سکینه صفیعی

سال تدوین

۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صور تجلسه

تحمیدیه

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ
أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (الحجرات: ۱۳)

(ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و شما را تیره‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا
یکدیگر را بشناسید؛ اینها ملاک برتری نیست، گرمی‌ترین شما نزد خداوند با تقواترین
شماست؛ به یقین خداوند دانا و آگاه است.)

سپاس خداوندی را سزااست که انسان را به روح خود شرافت داد و او را جانشین و نماینده
خود بر روی زمین قرار داد و به موهبت کرامت، هستی بخشید تا پوینده طریق کمال و جوینده
مقام خلیفه‌اللهی در سرای ملک باشد، مقامی که از فعلیت یافتن کرامت بالقوه در نهاد انسان
حکایت دارد.

تقدیم

این نگاشته و تحفه ناقابل و ناقص ولی خالصانه را تقدیم می‌کنم:
به کسی که مرا در هیچ مرحله‌ای از زندگی تنه‌ایم نگذاشت؛ در سلامتی و بیماری، در
درد و شادی، همواره یاد آوریم نمود که بهترین یاور و ناصر است.
تقدیم به کسی که هستی و مافیها را هدیه تولدم قرارداد.

- (۴۸) گیلانی، عبد الرزاق، ترجمه و شرح مصباح الشریعة، محقق / مصحح محمد بن حسین، تألیف زین الدین بن علی شهید ثانی، تهران، پیام حق، ۱۳۷۷ ش.
- (۴۹) لقمانی، احمد، اخلاق فاطمه، خانواده و جامعه، قم، انتشارات بهشت بینش، ۱۳۹۳.
- (۵۰) لیاقت دار، محمد جواد، تعلیم و تربیت از دیدگاه امام سجاد (ع)، دفتر نشر معارف، قم، ۱۳۸۶.
- (۵۱) مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار الجامعة لدُرر أخبار الأئمة الأطهار، بیروت، موسسه الوفاء، ۱۴۰۳ ه ق.
- (۵۲) محدثی، جواد، اخلاق معاشرت، قم، بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیقات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۴.
- (۵۳) مدرسی، سید محمد تقی، من هدی القرآن، دارالقاری، بی تا.
- (۵۴) مصباح یزدی، محمد تقی، اخلاق در قرآن، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۳.
- (۵۵) _____ نظریه حقوقی اسلام، تحقیق و نگارش محمد مهدی نادری قمی، محمد مهدی کریمی نیا، قم، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (قدس سره)، ۱۳۹۱.
- (۵۶) مصطفوی، حسن، التحقيق فی کلمات القرآن الکریم، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۶۸ ه ش.
- (۵۷) مطهری، مرتضی، بیست گفتار، شورای نظارت بر نشر آثار استاد مطهری، ۱۳۳۸.
- (۵۸) _____ تعلیم و تربیت در اسلام، بی جا، بی تا.
- (۵۹) معرفت، محمد هادی، تفسیر الاثری الجامع، قم، موسسه فرهنگی انتشاراتی التمهید، ۱۴۲۹ ق.

۶۰) مکارم شیرازی، ناصر، اخلاق در قرآن، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع)، ۱۳۷۷ ه. ش.

۶۱) _____ تفسیر نمونه، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۴.

۶۲) میر عظیمی، جعفر، انفاق از دیدگاه اسلام، قم، نشر مولف، ۱۳۷۱.

۶۳) یدالله پور، بهروز، کرامت انسان در قرآن (ماهیت، مبانی و موانع)، ادیان، ۱۳۹۱.

مقالات

۱) افسای، محمد جعفر، «انفاق از منظر قرآن و عترت»، منبع فرهنگ کوثر، شماره ۷۳، ۱۳۸۷.

۲) امین مقدسی، ابوالحسن، افصحی نفیسه، «واکاوی معنا شناختی مفهوم عدالت اجتماعی در قرآن کریم با تکیه بر هم نشین های معنایی»، سال ۱۵، موسسه انتشارات دانشگاه تهران، ۱۴۰۲.

۳) حسینی، ابراهیم، «شاخصه های کرامت انسانی در نظام اسلامی»، فصلنامه تحقیقات بنیادین علوم انسانی، شماره ۱۰، ۱۳۹۷.

۴) خاتون، عمران، «احسان به والدین از دیدگاه فقهی»، دوفصلنامه تخصصی پژوهشهای فقهی زنان و خانواده، شماره دوم، ۱۳۹۸.

۵) خاکپور، حسین، اجنگان، پریرسا، لطفی مهر وئی، مریم، «نقش انفاق در سلامت معنوی از دیدگاه قرآن و روایات»، فصلنامه تاریخ پزشکی، شماره بیست و نهم، ۱۳۹۵.

۶) داورپناه، محمدرضا، «شاخص توان علمی: الگوی برای سنجش و مقایسه باروری علمی رشته ها»، دانشیار گروه کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه فردوسی مشهد، دوره سیزدهم، شماره ۳، ۱۳۸۹.

- (۷) رضایی اصفهانی، محمد علی، صدیق، حسین، «بررسی تطبیقی تفسیر آیه کرامت»، فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات تفسیری، شماره ۱۹، ۱۳۹۳.
- (۸) زروندی، رحمانی، «کرامت انسان در قرآن و روایات»، فصلنامه پژوهشی- علمی کوثر معارف، شماره ۱۳، ۱۳۸۹.
- (۹) زمانی، لیلا، جواهریان، زهرا، «کنکاشی بر روند تحولات شاخص‌های پایداری در نظام بین‌المللی»، علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره هفدهم، شماره ۴، ۱۳۹۴.
- (۱۰) سید نیا، اکبر، «کرامت انسانی و اقتصاد»، فصلنامه علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی، شماره ۲۹، بهار ۱۳۸۷.
- (۱۱) شفایی، امان‌الله، «جایگاه کرامت انسانی در جامعه آرمانی قرآنی»، حکومت اسلامی، شماره اول، ۱۳۹۸.
- (۱۲) صالحی عباس، «اخلاق و ادب اهل علم»، ج ۴۸، قم، نشریه حوزه دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۶۲.
- (۱۳) طیب حسینی، محمود، مشک مسجدی، راضیه، «آثار تربیتی عفو از منظر قرآن مجید»، نشریه حسنی، شماره ۲۶، ۱۳۹۴.
- (۱۴) غباری بناب، باقر، «رابطه عفو و گذشت با میزان اضطراب در والدین کودکان استثنایی و عادی»، مجله حوزه و دانشگاه، ش ۳۱، ۱۳۸۱.
- (۱۵) غفارزاده، علی، «مقاله کرامت انسان در قرآن»، فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی، شماره ۶ و ۷، ۱۳۸۶.
- (۱۶) فخر زارع، حسین، «عدالت اجتماعی در قرآن»، فصلنامه علمی پژوهشی اسلام و مطالعات اجتماعی، شماره دوم، ۱۳۹۸.

(۱۷) فرجی آرپنبه، زهرا، فرجی، زهرا، ابراهیم فر، جلال، عبدالهی آرپناهی، معصومه، «تحقق رویکرد عدالت اجتماعی از دیدگاه قرآن کریم و روایات»، ج دوم، مجله علوم اسلامی انسانی، شماره ۲۲، ۱۳۹۹.

(۱۸) فقیهی مقدس، نفیسه، «آثار و برکات انفاق»، بنیاد علوم و معارف اسلامی، ۱۳۹۰.

(۱۹) قاسم‌پور راوندی، محسن، مهدوی راد، محمدعلی، محمودپور قمصر، شیما، «بررسی آرای مفسران درباره مفهوم و گستره عدالت اجتماعی با تأکید بر آیه ۲۵ سوره حدید»، فصلنامه علمی پژوهش‌نامه معارف قرآنی.

(۲۰) قاضی زاده، کاظم، سلیمی زارع، مصطفی، «کرامت انسانی در پرتو قرآن و روایات»، نشریه بینات، شماره نشریه ۵۳، ۱۳۸۹.

(۲۱) کارگر، زهرا، «قاعده احسان در حقوق خانواده و بررسی اصولی آیات مربوط به آن»، همایش کنفرانس ملی دستاوردهای نوین، ۱۳۹۷.

(۲۲) کاظمی نسب، رحمان، داوودی، محمد ناصر، «نقش اجتماعی و اقتصادی انفاق از منظر قرآن»، مجله پژوهش و مطالعات علوم اسلامی، شماره ۱۴، شهریور ۱۳۹۹.

(۲۳) کریمی نیا، محمد مهدی، خسروی، فرزانه، انصاری مقدم، مجتبی، «تحلیل آثار و ثمرات احسان به دیگران در آموزه‌های قرآن کریم»، مجله پژوهش‌های معاصر در علوم و تحقیقات، شماره ۲۲، ۱۴۰۰.

(۲۴) محمص، مرضیه، «سازگاری همسران به شیوه تغافل با تأکید بر آموزه‌های دینی»، معرفت اخلاقی، شماره دوم، پیاپی ۱۴، ۱۳۹۲.

(۲۵) موسوی، زهرا، میر آفتاب، علی، «اصول مدیریت فرهنگی با تکیه بر سیره‌ی مدیریتی یوسف (ع) از منظر آیات قرآن کریم»، مجله پژوهش و مطالعات علوم اسلامی، شماره ۱۰، ۱۳۹۹.

۲۶) موسوی ندوشن، فاطمه، «تغافل؛ شیوه مغفول در تربیت»، معرفت اخلاقی، شماره اول، پیاپی ۲۱، ۱۳۹۶.

۲۷) نایینی، محمد کاظم، «شاخصها، فصلنامه نظریه های اقتصادی مالی»، شماره ۲، ۱۳۹۳.

۲۸) نجفی، محمد، متقی، زهره، «تربیت کریمانه در انسان شناسی اسلامی»، مطالعات اسلامی در علوم رفتاری، شماره دوم، ۱۳۸۹.

۲۹) نوروزی، محمدجواد، عرب زاده، محمد حسن، «شاخص کرامت انسانی در الگوی پیشرفته اسلامی»، مجله مرکز بررسی های استراتژیک.

۳۰) یعقوبی، ابوالقاسم، «مردم شناسی و مردم داری»، ج ۷۳، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.